

T.C
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

EĞLENCE HİZMETLERİ

SES - IŞIK UYGULAMALARI

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
1. SES VE IŞIK SİSTEMLERİNİ ETKİNLİĞE HAZIRLAMA	3
1.1. Programı Tespit Etme.....	4
1.2. Aktivite Alanını Hazırlama	4
1.2.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme	4
1.2.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses ve Işık Sistemlerini Tespit Etme	4
1.2.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama.....	13
1.3. Ses ve Işık Sistemleri İle Aktivite Alanında Prova Yapma	13
1.4.Ses ve Işık Sistemlerinin Son Kontrollerini Yapma.....	13
UYGULAMA FAALİYETİ.....	14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	16
ÖĞRENME FAALİYETİ – 2	18
2. SES VE IŞIK FAALİYETLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA	18
2.1. Gösteriyi Planlama	18
2.1.1.Gösteri alanını inceleme.....	18
2.1.2.Ses ve ışık araçlarının incelenmesi.....	19
2.2. Ses Ve Işık Faaliyetleri İle İlgili Teknikleri Belirleme	20
2.3. Ses Ve Işık Gösterilerini Kullanarak Bir Animasyon Gösterisi Uygulama	23
2.4. Değerlendirme	23
UYGULAMA FAALİYETİ.....	25
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	27
MODÜL DEĞERLENDİRME	28
CEVAP ANAHTARLARI.....	29
KAYNAKÇA	31

AÇIKLAMALAR

ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Animatörlük
MODÜLÜN ADI	Ses-Işık Uygulamaları
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Ses ve ışık sistemleri modülünü almış olmak
YETERLİLİK	Ses ve ışık sistemlerini etkinliklerde kullanmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Eğlence hizmetleri bölümünde programa uygun ses ve ışık sistemlerini hazırlayarak etkinliklerde kullanabileceksiniz. Amaçlar 1. Eğlence hizmetleri bölümünde etkinliğe uygun ses ve ışık sistemlerini araştırarak programa uygun olarak hazırlayabileceksiniz. 2. Eğlence hizmetleri bölümünde programda gerekli olan ses ve ışık sistemlerini etkinliklerde doğru olarak kullanabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Sahne, aktivite alanları, atölye ortamı. Ses ve ışık sistemlerine ait araçlar, bilgisayar.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan herhangi bir öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda , öğretmeniniz tarafından teorik ve pratik performansınızı ölçme teknikleri uygulanarak , modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçülerek değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Hayatın her döneminde kişinin unutmak istemediği günleri vardır. Bu günleri sevdiklerimizle mükemmel hâle getirmek için büyük çabalar içine gireriz. Bu çabalar çoğu zaman profesyonel yardımlar gerektirir.

Günümüzde kent hayatının monotonluğu ve sıkıcılığından bir an olsa da kurtulmak ve eğlenmek için çeşitli etkinlikler düzenlenmekte ya da insanlar tatillerini çeşitli animasyon etkinliklerinin yer aldığı turizm işletmelerinde geçirmektedir. Bu etkinlikler turizm işletmelerinde animatörler, özel organizasyonlarda organizasyon şirketlerince yapılmaktadır. Gençler tarafından çok eğlenceli ve ilginç bulunan bu iş koluna talep, günden güne artmaktadır.

- Bu tür etkinlikler ve gösterileri düzenlemek bilgi birikimi ve emek gerektirmektedir. Ses ve ışık ise bir gösterinin en önemli adımlarındandır. Bundan dolayı iş, teknik ekip, kaliteli araçlar ve işten iyi anlayan kişilerce yapılmalıdır. Etkinliğin hazırlığı sırasında hızlı, titiz ve kolaylıkla bu araçların takılıp sökülmesi gösteri ya da organizasyonun başarı grafiğini arttıracaktır.

Bu modül ile kaliteli malzeme ve uzman kişilerin gösterilerde kullandıkları ses ve ışık sistemlerinin kullanım şekillerini kavrayabilecek ve bu araçları kullanabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 1

AMAÇ

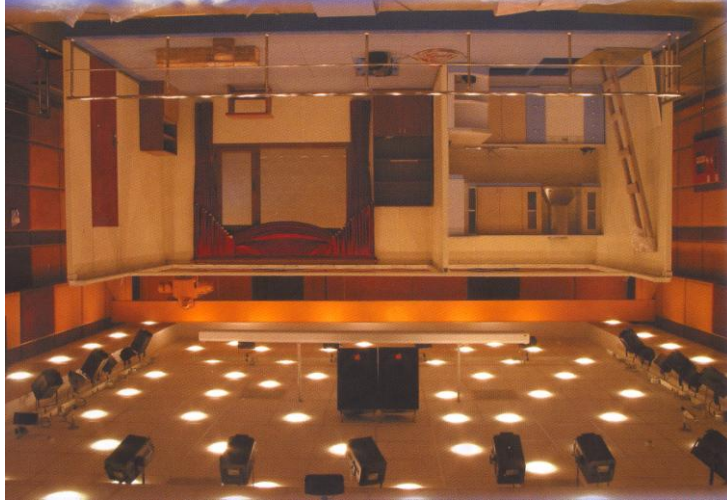
Eğlence hizmetleri bölümünde etkinliğe uygun ses ve ışık sistemlerini araştırarak programa uygun olarak hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde bulunan turizm işletmelerinin eğlence departmanında ya da organizasyon firmalarında ses ve ışık sistemlerini araştırarak, kullanım açısından benzer ve farklı yönlerini rapor haline getiriniz ve sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. SES VE IŞIK SİSTEMLERİNİ ETKİNLİĞE HAZIRLAMA

Eğlence hizmetleri bölümünde sergilenen gösterilerde olsun, özel bazı organizasyonlar içinde yer alan gösterilerde olsun gösterinin görsel olarak etkisini arttırmak ve izleyicileri coşturabilmek için ses ve ışık sistemlerinin kullanımı önemlidir. Ancak ses ve ışık sistemlerinde yer alan araçlar gösterinin özelliğine göre seçilerek düzenlendiğinde etkisi güçlü olacaktır.

Resim 1. 1: Kapalı mekânda ses ve ışık hazırlıkları

1.1. Programı Tespit Etme

Ses ve ışık sistemlerinde yer alan araçları etkinlik ve gösterilere hazırlayabilmek için öncelikle programda yer alan etkinlikleri ve bu etkinliklerin özelliklerini iyi bilmek gerekir.

- Programın içeriğinde hangi etkinlikler bulunduğuna,
- Etkinliklerin nerede uygulanacağına,
- Programın hitap ettiği izleyici grubuna (sayı, yaş vb.),
- Etkinliklerde kaç kişinin nasıl görev alacağına dikkat edilmelidir.

1.2. Aktivite Alanını Hazırlama

Organizasyon alanı teknik ekip ve firma çalışanları tarafından gösteri öncesi incelenir. Alanın büyüklüğüne göre kurulacak ses ve ışık sistemleri farklı olacaktır. Geniş ve açık alanlarda daha güçlü ses sistemlerinin kullanılması gerekir.

Organizasyonlar farklı alanlarda ve farklı amaçlarla gerçekleştirilmektedir. Tören ve açılışlarda başka kongre ve konferanslarda başka ses ve ışık sistemleri kullanılmaktadır.

Bütün bu tespitlerden sonra aktivite alanının planı çizilerek, bürolarda plan üzerinde taslak çalışmalar yapılır.

1.2.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme

Aktivite alanı açık veya kapalı olma özelliğine göre de ses sistemleri kurulur. Kapalı alanda konukları rahatsız etmeyecek bir düzenin kurulması, açık alan ses sistemleri ise önde oturanları rahatsız etmeyecek, arkada oturanlarında net duyabileceği nitelikte olmalıdır. Tüm bunlar teknik bilgi ve beceriyi gerektirir. Her organizasyonda teknik malzemeleri kullanacak profesyonel ekibe ihtiyaç duyulmaktadır.

1.2.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses ve Işık Sistemlerini Tespit Etme

➤ Ses

Etkinlik alan incelemesi bir plan çalışması sonucunda kurulacak ses sisteminin nasıl olacağına karar verilir. Sahne üzerine kurulan monitör, hoparlörler ve organizasyon alanını beslemek için PA “kule” hoparlörün profesyonel kullanılması ile oluşan sistemdir.

Resim: 1. 2: Sahne üzerine kurulan hoparlörler

Resim: 1. 3: PA “kule” tipi hoparlör

Resim: 1. 4: Ses monitörü

Etkinlik çeşidine göre seçilecek ses sistemleri farklılık gösterecektir.

➤ **Tören ses sistemi**

Toplam güç 15.000 watt profesyonel ses sistemi beş adet kablolu ve bir adet kablosuz mikrofon bulundurulması gerekmektedir. Ayrıca açılış için İstiklâl Marşı ve çeşitli marşların CD kayıtları bulundurulmalıdır. Günün anlamını pekiştirecek şarkı CD'lerinin seçiminin de yapılması gerekmektedir.

Resim: 1. 5: Çeşitli mikrofonlar

➤ **Konser ses sistemleri**

Açık ve kapalı alan konserleri tur ses sistemleri özel alan ses ve kontrol sistemleri olmak üzere farklılıklar gösterir. Toplam 85.000 watt gücünde PA hoparlörler ve monitörden oluşan sistemdir. 50 adet kablolu ve 2 adet kablosuz mikrofon bulundurulması gerekmektedir. Bunları destekleyici nitelikte efekt cihazları, güç amfileri vb. özel ekipmanlar bulundurulmalıdır.

➤ **Konferans salon sistemleri**

Analog ve dijital tabanlı konferans sistemleri, simultane çeviri, dâhilî haberleşme ve intercom sistemleri bulunmaktadır. Katılımcıların BAS-KONUŞ butonlu konferans sistemleri daha çok kullanılmaktadır.

Simultane ses sistemlerinde ise konuk sayısı kadar infa-red kulaklık dağıtılarak konferansta kullanılacak dil sayısı kadar tercüman kabini sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra genel seslendirme ve anons sistemleri de ses sistemlerinin içinde yer almaktadır.

Resim: 1. 6: Konferans için hazırlanmış salon

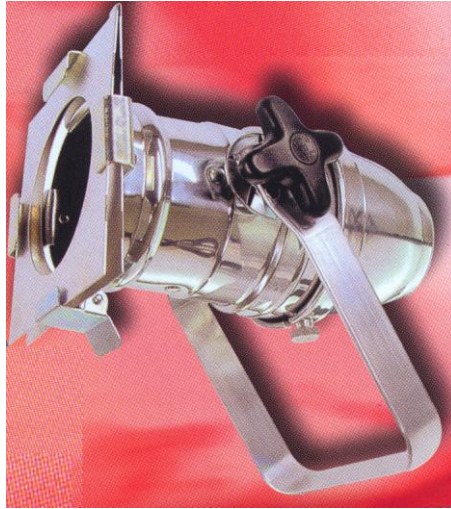

Resim: 1. 7: İna-red kulaklık

➤ **Işık sistemleri**

Işık sistemlerinde iç ve dış aydınlatma olarak ikiye ayrılabilir. Bunlar da kendi aralarında salon ve sahne aydınlatma sistemleri, mimari aydınlatma sistemleri, iç ve dış ortam projektörleri, dış ortam gökyüzü tarayıcıları olarak ayrılmaktadırlar.

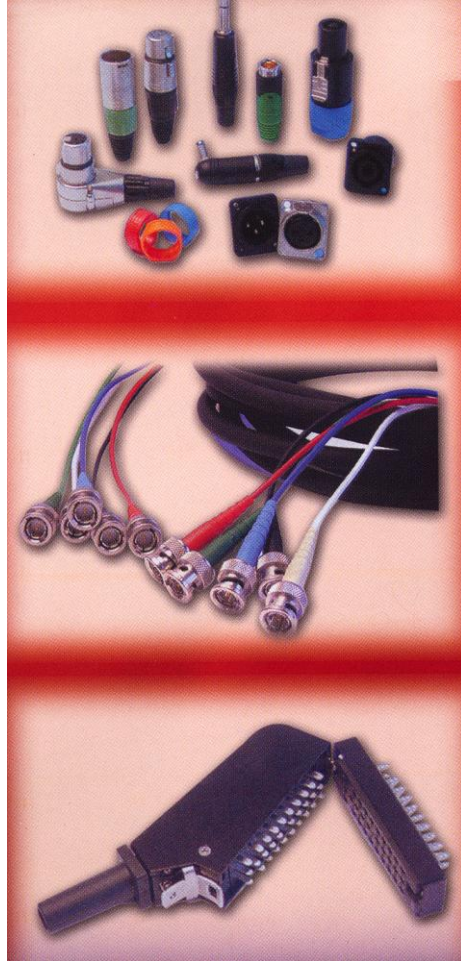
Işık sistemlerindeki araçları çeşitleri spot lambaları, elektrik güç sağlayıcıları, mikserler, çeşitli dağıtıcı kablolar, kontrol panelleri, efekt lambaları, optik görüntüleyiciler, lazer başlıkları, animasyon tekerleri, renk robotları, yazı ve amblem gogoları (duvar yansıtıcıları) olarak sıralayabiliriz.

Resim: 1. 8: Par-56 metalik spot

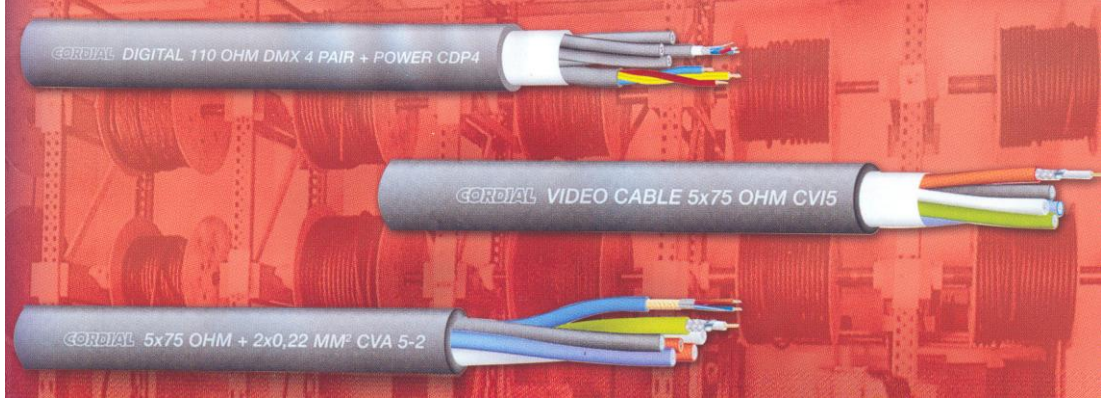
Resim: 1. 9: Çeşitli kablolar

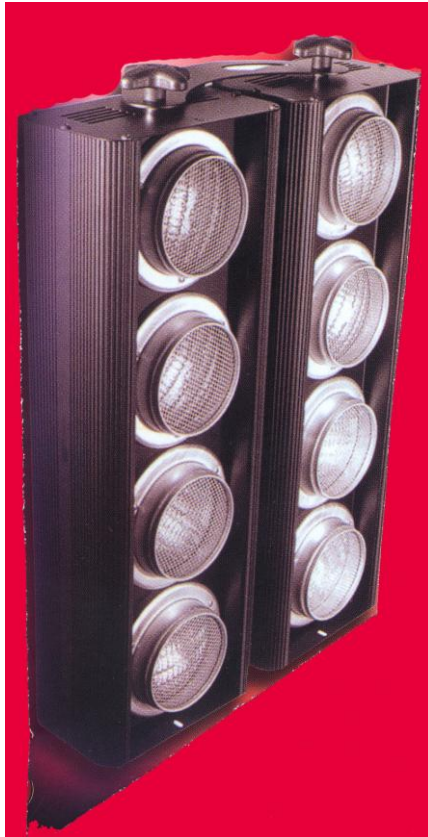
Resim: 1. 10: Çeşitli fişler

Resim: 1. 11: Animasyon tekerleri

Resim: 1. 12: Kablolar

Resim: 1. 13: Spotlar

Resim: 1. 14: Renk başlığı

Etkinlik çeşitlerine göre seçilecek ışık sistemleri de farklılık gösterecektir.

Işık sistemleri etkinlik alanına ve çeşidine göre farklı araç ve kurulum sistemi gerektirmektedirler.

➤ **Konser ışık sistemi**

Toplam güç 100.000 watt her biri 1.000 wattlık Par 64 renkli ve beyaz olmak üzere sahne spotları asılır. Işığın yoğun gelmesi gereken yöne birkaç spot birden asılmalıdır. Sahne ışıklandırılması ancak böylece tamamlanabilmektedir.

Gece Gösterilerinde Kullanılacak Işık Sistemleri

➤ **Robot ışık sistemleri**

32.000 watt dönen gobolu (mercek-lazer başlık) ,robo-scan ışıklar ve sahne efektleri ile firma logosu, organizasyon logosu, etkinlik amblemi gösteri sırasında çeşitli yerlere yansıtılarak yapılmaktadır.

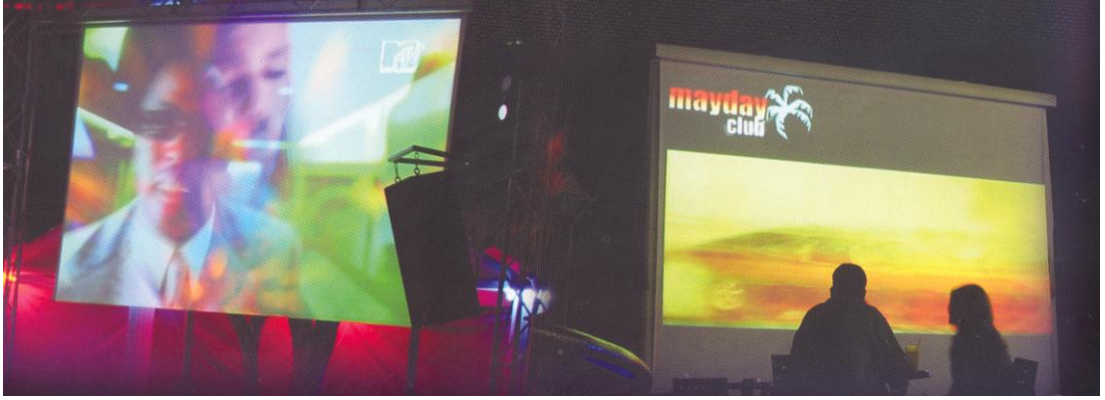
Resim: 1. 15: Aktiviteye hazırlanmış sahne

➤ **Video-cube**

Gündüz ve gece gösterimlerinde daha net görüntü veren monitör sistemidir. Her biri 60×80 cm ebatlarında olan monitörlerin 3×3, 4×4, 5×5 vb. formatta dizilmesiyle elde edilen ekran sistemidir. Çok büyük salonlarda sahneye uzak olan noktalara yerleştirilerek tüm dinleyicilerin sahneyi daha iyi görmeleri sağlanmaktadır.

➤ **Sinevizyon, barkovizyon**

Gece gösteriminde net görüntü veren monitör sistemi ile 2×3,3×4,4×6 metre ebatlarında farklı ışık gücünde perdenin önünden ve arkasından aktarmalı projeksiyon cihazlarıdır.

Resim: 1.16: Ayaklı projeksiyon perdeleri

➤ **Plazma TV**

42 düz ekran,103×63×15 cm ebatlarında özellikle fuarlarda etkili tanıtım araçları olarak kullanılmaktadırlar.

➤ **Mobil TV**

250×360 cm ebatlarında Display-Led sistem ekran, kamyon üzerine monte edilebilen DVD-VHS video gösterim, Betaca/VHS kamera ile kayıt imkânı ve 20 km hızla hareket hâlinde gösterim ve kendi jeneratörü ile 5 dakikada kurulabilmektedir. Açık hava toplantılarında hareket edebilme yeteneğiyle istenilen yere kurulabilme rahatlığı sağlamaktadır.

➤ **Jeneratör**

Herhangi bir elektrik kesintisine karşı her tür organizasyonda vazgeçilmez araçların başında gelmektedir. 225kW, 150kW güçlerde sessiz çalışması ile kamyon üzerine monte edilerek istenilen yere çekilebilmektedir.

➤ **Reji masası**

Kameralardan gelen görüntülerin ekrana yansıtılmasını sağlamaktadır. Resim seçici mikserler, VTR kayıt aracı ile efekt ve tercih de yapılabilmektedir.

➤ **Basın mikseri**

Basın mikseri kurularak kameraların net ses alması sağlanmaktadır. Her tür organizasyonlarda kullanılması gerekmektedir.

➤ **Anons aracı**

Ses düzenli araçlarla her tür organizasyonun duyurusu yapılabilmektedir. Bütün bu ışık ve ses sistemleri ile ilgili daha ayrıntılı teknik bilgiyi bu modülün ön şartı olan IŞIK VE SES SİSTEMLERİ modülünde bulabilirsiniz.

1.2.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama

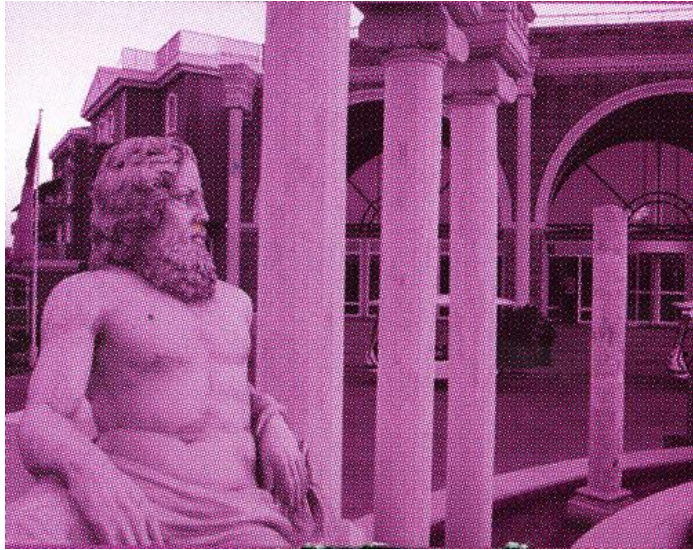
Programda yer alan etkinlikler ve içerikleri ile programın yapılacağı alanlar incelendikten sonra kullanılacak ses ve ışık araçları tespit edilerek etkinlik alanının düzenlenmesi yapılır. İncelemelerden sonra kâğıt üzerinde yapılan planlamaya uygun olarak araç gereçler temin edilerek etkinlik alanına getirilir. Araçlar etkinlik alanına yapılan planlamaya uygun olarak yerleştirilir. Bu işlem sırasında güvenlik önlemlerine dikkat edilmelidir. Elektrik ile ilgili bağlantıları mutlaka uzman kişiler yapmalıdır.

1.3. Ses ve Işık Sistemleri İle Aktivite Alanında Prova Yapma

Ses ve ışık sistemleri ile ilgili araçlar programın gerçekleştirileceği alana yerleştirildikten sonra gösteri gerçekleşmeden mutlaka denemesi yapılmalıdır. Araçların çalışıp çalışmadığı önce tek tek denenmelidir. Daha sonra gösterinin provası yapılarak etkinlikler içerisinde ses ve ışık ile ilgili araçların istenilen etkiyi verip vermediği kontrol edilmelidir. Prova yapmak muhtemel aksaklıkların fark edilip düzeltilmesi için gereklidir.

1.4.Ses ve Işık Sistemlerinin Son Kontrollerini Yapma

Prova yapılmış bile olsa gösteriden hemen önce elektrik akımının ve araç gereçlerin son kontrolleri yapılmalıdır.

Resim: 1. 17: Işıklandırılmış obje

UYGULAMA FAALİYETİ

Eğlence hizmetleri bölümünde ses ve ışık sistemlerini kullanarak uygulayabileceğiniz bir etkinlik belirleyiniz. Etkinliğinde kullanılacak ses ve ışık sistemlerini belirleyerek kullanıma hazır hâle getiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygulayabileceğiniz ses ve ışık sistemlerinin kullanımını gerektiren bir etkinlik belirleyiniz.➤ Etkinliği uygulayacağınız alanı belirleyiniz.➤ Etkinliğin içeriği ve detaylarını gözden geçirin.➤ Etkinlikte kullanacağınız ışık ve ses araçlarının neler olacağını ve sayılarını tespit ediniz.➤ Araçların kurulum yerlerini belirleyiniz.➤ Yaptığınız plâna göre ışık ve ses sistemlerini etkinlik alanına kurunuz.➤ Kurduğunuz ses ve ışık sistemini deneyiniz.➤ Aksayan tarafları varsa tespit ediniz ve gideriniz.➤ Ön plana çıkması gereken objeleri özel ışıklandırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Etkinlik seçiminde yaratıcı olun.➤ Alanın etkinliğe uygun olup olmadığı dikkat ediniz.➤ Kurulacak sistemin alanın büyüklüğüne uygun olup olmadığına dikkat ediniz.➤ Planlı çalışınız.➤ Araştırmacı olun.➤ İş kazalarını önlemek için alınan önlemleri inceleyiniz.➤ Kurulum ve deneme sırasında çevrenizdeki firmaların teknik ekiplerinden yararlanınız.➤ Firmaların gösterilerde aldıkları önlemleri inceleyiniz ve uygun olanını kullanınız.➤ Gerekli emniyet önlemlerini alınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda verilen değerlendirme ölçeğine göre faaliyet-1’de yaptığınız hazırlık çalışmasını değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre evet – hayır seçeneklerinden uygun olanını işaretleyiniz. İşaretleme sonucunda hayır cevabı varsa eksik olduğunuz bu konunun uygulamasını tekrarlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Uygulayabileceğiniz, ses ve ışık sistemlerinin kullanımını gerektiren bir etkinlik belirlediniz mi?		
2. Etkinliği uygulayacağınız alanı belirlediniz mi?		
3. Etkinliğin içeriği ve detaylarını gözden geçirdiniz mi?		
4. Etkinlikte kullanacağınız ışık ve ses araçlarının neler olacağını ve sayılarını tespit ettiniz mi?		
5. Araçların kurulum yerlerini belirlediniz mi?		
6. Yaptığınız plana göre ışık ve ses sistemlerini etkinlik alanına kurdunuz mu?		
7. Kurduğunuz ses ve ışık sistemini denediniz mi?		
8. Aksayan tarafları varsa tespit edip giderdiniz mi?		
9. Ön plana çıkması gereken objeleri özel olarak ışıklandırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A- Aşağıdaki soruların doğru seçeneğini yuvarlak içine alınız.

1. Ses sistemleri kaç grupta toplanmaktadır?
A) 2
B) 3
C) 4
D) 1
2. Aşağıdakilerden hangisi ışık sistemidir?
A) Konser sistemi
B) Robot ışıklar
C) Konferans sistemi
D) Tören sistemi
3. Aşağıdakilerden hangisi kameraların net ses almasını sağlamaktadır?
A) Reji masası
B) Jeneratör
C) Anons aracı
D) Basın mikseri
4. Aşağıdakilerden hangisi jeneratör güç birimi değildir?
A) 85.000 watt
B) 225.00 kW
C) 100 kW
D) 150 kW
5. BAS-KONUŞ butonu ne tür etkinliklerde kullanılmaktadır?
A) Işık sistemlerinde
B) Konser sistemlerinde
C) Konferans sistemlerinde
D) Tören sistemlerinde

B- Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz. Soru numarasının önünde bulunan () kutucuğa kurşun kalemle doğru olanına “D” yanlış olanına “Y” (doğru/yanlış) şeklinde yazınız.

1. () Kurulacak ışık sistemi alanın büyüklüğüne göre farklılık gösterir.
2. () Aktivite alanındaki ses dağılımı homojen olmak zorunda değildir.
3. () Aktivite alanının önceden incelenmesine gerek yoktur.
4. () Her organizasyonda jeneratör bulundurulmalıdır.
5. () Simultane ses sisteminde konuk sayısı kadar kulaklık bulundurulmalıdır.

6. () Genel seslendirme ışık sistemleri içinde yer almaktadır.
7. () Işık sistemleri iç ve dış aydınlatma olarak ikiye ayrılmaktadır.
8. () PAR-64 spotlarının gücü 85.000 watttır.
9. () Renk robotları sahneye istenilen rengi yansıtmak için kullanılmaktadır.
- 10.() Gogoların diğer adı duvar yansıtıcılarıdır.
- 11.() Video-cubeler sadece gece kullanılırlar.
- 12.() Mobil TV kendi jeneratörü ile birlikte 5 dakikada kurulabilmektedir.
- 13.() Reji masasından istenilen efekt resim seçimi yapılarak ekrana yansıtılmaktadır.
- 14.() Anons aracı sadece dış organizasyonlarda kullanılmaktadır.
- 15.() Basın mikseri her tür organizasyonda yer alması gereken araçlardandır.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 2

AMAÇ

Eğlence sektöründe kullanılan ses ve ışık sistemlerini hazırlayarak etkinliklerde kullanabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çeşitli işletmelerde ve özel organizasyonlarda farklı türlerdeki gösterileri izleyerek ses ve ışık sistemlerinde yer alan araçların sahneye nasıl yerleştirildiğini inceleyiniz.

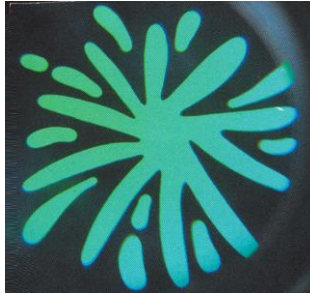
2. SES VE IŞIK FAALİYETLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA

2.1. Gösteriyi Planlama

2.1.1. Gösteri alanını inceleme

Gösterinin yapılacağı alan etkinliği hazırlayacak ekip tarafından program öncesinde incelenmelidir. Alan büyüklüğünün, alt yapısının, istenilen faaliyetler için yeterli olup olmayacağına karar verilir. Alanın planı çizilerek sahnenin nereye kurulacağı ne büyüklükte olacağı da gösteri alanı incelenmesinde karar verilmesi gereken bir aşamadır.

Her zaman sahneyi yeniden kurmak gerekmez. Özellikle eğlence hizmetleri bölümünde sabit bir sahne bulunur. Sabit bir sahne varsa bu sahnenin özellikleri incelenir; gösteri özelliğine göre ses ve ışık sistemlerinde yer alan araçlar, bu araçların nerelere yerleştirileceği hakkında bir etüt çalışması yapılır.

Resim: 2.1: Renk çemberi

Resim :2.2: Gösteri alanı ve sahne kurulması

2.1.2.Ses ve ışık araçlarının incelenmesi

Alan incelemesi ve sahne yeri belirlendikten sonra ya da mevcut sahne incelendikten sonra kurulacak ses ve ışık sistemleri üzerinde çalışılmalıdır. Firma elemanları gerekli olan araçları depolarında inceleyerek, bozuk olup olmadığını kontrol edip sandık ve çantalarına yerleştirmelidir. Yerleştirilen araçlar kamyonlara yüklenerek etkinlik alanına götürülmelidir.

Resim : 2. 3: Ses ve ışık sistemlerinin sandıklı hâli

2.2. Ses Ve Işık Faaliyetleri İle İlgili Teknikleri Belirleme

Birbirine geçmeli alüminyum sahne aksamaları ve kenarları alüminyum ortası ahşap olan dikdörtgen tablalar yardımı ile sahne ve üst çadırı hazırlanır. Sahnenin uygun yerlerine iki veya üç çıkışlı merdiven kurulur. Sahnenin kenarları ve üstü uygun kumaşlarla döşenir. Bu kumaşların amacı sahneyi güzel göstermektir. Artık sahne ses ve ışık sistemlerinin yerleştirilmesine hazırdır.

Örneğin, 12×10 metrekare sahneye PAR-64 spotlarından köşelere 4×4 olmak üzere 16 adet takılmaktadır.

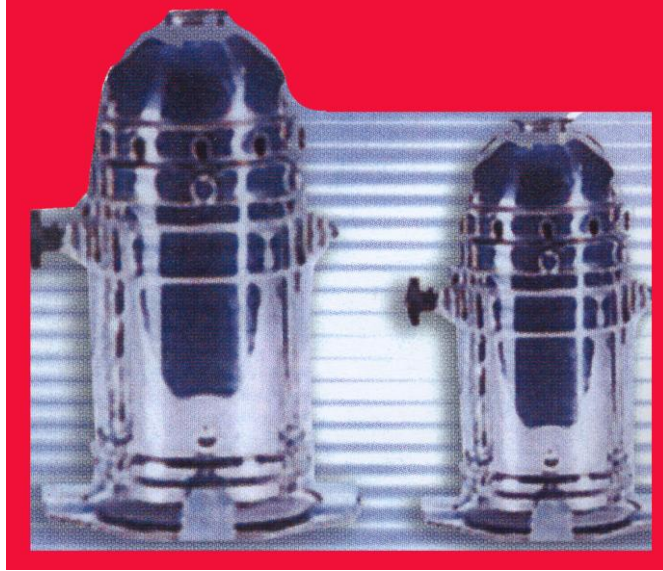
PRO spot 250 LX kendi çevresinde 360 derecelik dönmeyi gerçekleştiren spotlardan sahne arkasına dört adet ön ve yanlara ikişer adet yerleştirilmektedir. Bunlar ayrıca 11 renk ve beyaz ışık yansıtmaktadırlar.

Resim : 2. 4: PRO spot 250 LX sahne spotu

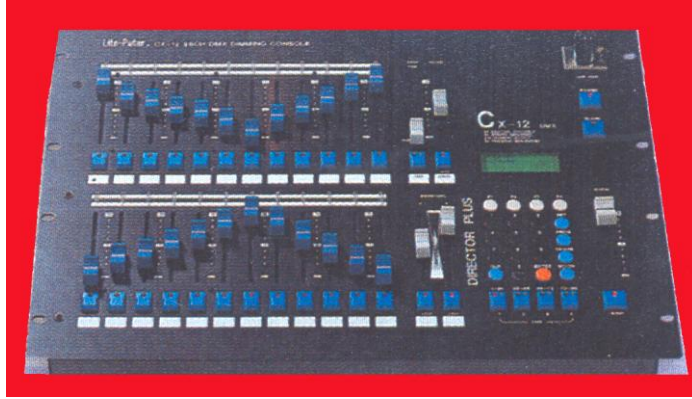
Resim: 2. 5: Sahne kurulumu için alüminyum aksamalar

Resim: 2. 6 :PAR-64 ve PAR-56 spotları

Ayrıca sahnenin yan tarafına monitör ve hoparlörler yerleştirilir. Bunlar tüm alana homojen ses sağlayacak nitelikte olmalıdır. Alan çok büyük ise plazma TV'ler sahnenin üstüne yerleştirilir. Mikserler yani sesin kumanda masası da sahnenin uygun yerine yerleştirilmelidir.

Özel ışıklandırılacak logolar ve renkler tespit edilip sahneye yerleştirilir. Mikserlerin ve ışık sisteminin başında gösteri süresince mutlaka bir teknik ekip bulunmalıdır.

Resim: 2.7: CX-12 mikserleri

Bütün spot lambalarının, mikserlerin, hoparlörlerin, mikrofon, kablo vb. araçların çanta ve sandıkları kurulan sahnenin altına yerleştirilebilir. Bunları aktivite sırasında görülmeyecek şekilde kumaşları sahneye raptiye ve çivilerle sabitleyerek kamufle edilebilmektedirler.

Resim : 2. 8: Ses ve ışık sistemleri kurulu sahne

2.3. Ses Ve Işık Gösterilerini Kullanarak Bir Animasyon Gösterisi Uygulama

Tüm öğrendiğiniz bilgiler ışığında ses ve ışık sistemlerine ait araçları kullanarak bir animasyon gösterisi hazırlayarak uygulayabilirsiniz. Bu çalışmayı yaparken planlama ve organizasyonla ilgili genel kuralları göz önünde bulundurarak çalışınız.

➤ Ses ve ışık sistemlerini kullanarak deneme gösterisi yapmak

Ses ve ışık sistemi kurulmuş etkinliğin deneme yayını yapılmalıdır. Bütün sistemin elektrik akımı tamamlandıktan sonra denenir. Deneme sırasında çıkabilecek aksaklıklarda böylece gösteri öncesinde giderilebilir.

2.4. Değerlendirme

Denemesi yapılan gösteride herhangi bir aksaklık yoksa veya ortaya çıkan aksaklıklar giderildi ise ses ve ışık sistemleri gösteriye hazırdır. Etkinlik boyunca bir teknik ekiple beraber gösteriyi kamera çekimi ile gerçekleştiren ekipte bulundurulmalıdır.

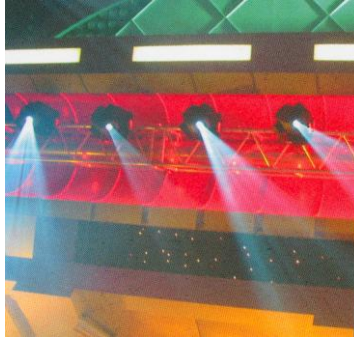

Resim: 2.9: Ses ve ışık sistemi ile etkinliğe hazır sahne

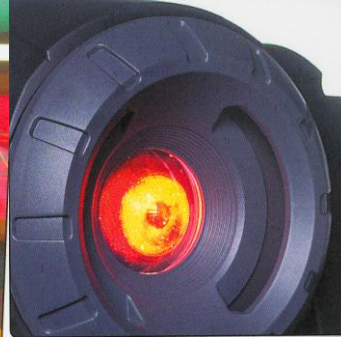
Gösteri tamamlandıktan sonra bütün ekip elbirliği ile araçları tek tek sökmeli, arızalı olanları ayırmalı, ambalajlarına yerleştirerek kamyonlara yüklemelidirler.

Depolara getirilen araçlar bir dahaki gösteri için hazır hâle getirilerek depolanmalıdır. Bu aşamadan sonra gösteri videodan izlenerek aksayan yön olup olmadığı tartışılır. Bir dahaki gösteride bu tür hataların önlenmesi için yazılı notlar tutulmalıdır.

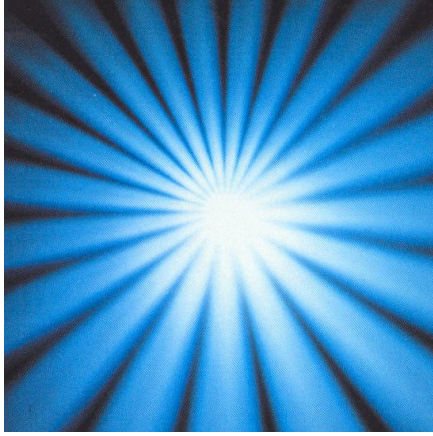
Turizm işletmelerinde otel ve tatil köylerinde yer alan eğlence hizmetleri bölümünde sahne kurulum işlemleri sezon başında yapılır. Sezon boyunca malzemeler sahnede yerleşik olarak kalır. Ancak sık sık bakım ve kontrolleri yapılır. Sezon sonunda malzemeler toplanarak paketlenir ve depolanır.

Resim: 2.10: Işık efektleri

Resim: 2.11: Işık efektleri

Resim: 2.12: Işık efektleri

Resim: 2.13: Işık efektleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Ses ve ışık sistemlerini kullanmayı gerektirecek bir gösteri etkinliği seçiniz. Gösteriyi sahneleyebilmek için gerekli olan ses-ışık araçları ve bu araçların nasıl yerleştirileceğini planlayarak uygulama denemeleri yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Uygulayabileceğiniz bir etkinlik seçiniz.➤ Gösterinin amacınızı belirleyiniz.➤ Etkinlik alanını inceleyiniz.➤ Etkinlikte kullanılacak ses ve ışık araçlarını belirleyiniz.➤ Araçları sahneye nasıl yerleştireceğinizi plânlayınız.➤ Planlamaya uygun olarak araçları yerleştiriniz.➤ Gösteriden önce son kontrolleri yapınız.➤ Ses ve ışık sistemlerini gösteri boyunca doğru bir şekilde kullanınız.➤ Deneme uygulamanız sonucunda aksayan yönleri tespit ederek düzeltmelerini yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Etkinlik seçimi sırasında yaratıcı olunuz.➤ Planlı çalışınız.➤ Çalışırken çevrenin düzenli olmasına özen gösteriniz.➤ Gösteri boyunca ses ve ışık sistemlerinin nasıl kullanıldığını inceleyiniz.➤ Çalışmayla ilgili kaynak taraması yapınız.➤ Çalışma arkadaşlarınızla olumlu iletişim kurunuz.➤ Piyasa araştırması yaparak yeni çıkan araçları öğreniniz.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda verilen değerlendirme ölçeğine göre performans testini uygulayınız. Gerçekleştirme düzeyine göre evet-hayır seçeneklerinden uygun olanı kutucuğa işaretleyiniz. Hayır cevaplarınız varsa faaliyeti tekrarlayınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Uygulayabileceğiniz bir etkinlik seçtiniz mi?		
2. Gösterinin amacınızı belirlediniz mi?		
3. Etkinlik alanını incelediniz mi?		
4. Etkinliktr kullanılacak ses ve ışık araçlarını belirlediniz mi?		
5. Araçları sahneye nasıl yerleştireceğinizi planladınız mı?		
6. Planlamaya uygun olarak araçları yerleştirdiniz mi?		
7. Gösteriden önce son kontrolleri yaptınız mı?		
8. Ses ve ışık sistemlerini gösteri boyunca doğru bir şekilde kullandınız mı?		
9. Deneme uygulamanız sonucunda aksayan yönleri tespit ederek düzeltmelerini yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak soru numarasının yanında bulunan kutucuğa () kurşun kalemle “D” veya “Y” (doğru/yanlış) şeklinde işaret koyunuz. Yanlış sayınız fazla ise faaliyeti tekrar uygulayınız ve pekiştiriniz.

1. () Etkinlik öncesi alanın incelenmesine gerek yoktur.
2. () Alanın büyüklüğüne göre ses ve ışık sisteminin gücü tespit edilmelidir.
3. () Sahnenin kumaşlarla kapatılması güzel bir görüntü oluşturmak içindir.
4. () Boş sandık ve kutular firma deposuna tekrar götürülmelidir
5. () PAR-64 spotları kendi çevrelerinde 360 derece dönmektedirler.
6. () Logo ve amblemlerin özel olarak ışıklandırılmasına gerek yoktur.
7. () Hoparlörler sadece sahnede bulundurulmalıdırlar.
8. () Ses ve ışık sistemi kurulumunda teknik ekip mutlaka bulundurulmalıdır.
9. () Araçların sökölme işlemini tüm ekip beraber yapmalıdır.
- 10.() Her etkinlik sonunda değerlendirme toplantısına gerek yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bir günlük gösteri programı belirleyerek programın içeriğine uygun ses ve ışık sistemlerini hazırlayınız. programı arkadaşlarınıza sergileyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Uygulayacağınız programı belirlediniz mi?		
2. Programın uygulanacağı alanı belirlediniz mi?		
3. Hangi watt gücündeki ışık ve ses sistemlerini kullanacağımızı belirlediniz mi?		
4. Sahne kurulum aşamalarını bir plan dâhilinde yazdınız mı?		
5. Kullanacağınız araçlarınızı kontrol ettiniz mi?		
6. Sahneye kurulacak ses sistemlerini nereye koyacağımızı tespit ettiniz mi?		
7. Işıklandırmanın odak noktalarını belirleyerek spotları yerleştirdiniz mi?		
8. Alanın her tarafına homojen ses dağılımını gerçekleştirecek hoparlör sistemini kurdunuz mu?		
9. Ses ve ışık sistemlerini gösteri öncesi denediniz mi?		
10. Gösteriyi başarı ile uyguladınız mı?		
11. Gösteri sonunda bütün ekip birlikte araçları topladınız mı?		
12. Bozuk araçları ayırdınız mı?		
13. Gösteri sonunda araçları toplayarak uygun koşullarda depoladınız mı?		
14. Gösteriyi değerlendirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yukarıdaki testi kendinize uygulayınız. Hayır cevaplarınız çok ise modülü tekrarlayınız. Modülü başarıyla bitirmişseniz bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1'İN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	B
3	D
4	A
5	C

ÖĞRENME FAALİYETİ - 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Yanlış
4	Doğru
5	Doğru
6	Yanlış
7	Doğru
8	Doğru
9	Doğru
10	Doğru
11	Yanlış
12	Doğru
13	Doğru
14	Yanlış
15	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ -3'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru
6	Yanlış
7	Yanlış
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru
11	Doğru
12	Yanlış

KAYNAKÇA

- Asimetrik Ses ve Işık Sistemleri Katalođu
- www.martin.dk , Martin Ses ve Işık, Mac 550 Profile, User Manual,